

Høringsuttalelse til ny opplæringslov fra Øyer kommune

Øyer kommune mener at lovforslaget som er på høring i alle hovedsak ivaretar barns, unges og voksnes rett til grunnopplæring. Lovteksten er ryddig og de språklige endringene som er gjort bidrar til at lovteksten er tydeligere. Vi har konsentrert vårt høringssvar rundt noen temaer/problemstillinger og pekt på det vi støtter, er uenige i og er i tvil om.

Vi støtter innføringen av en egen lovhjemmel for *det beste for eleven* som tydeliggjør at dette er et viktig prinsipp i alle avgjørelser og derfor ikke trengs å bli nevnt spesielt for eksempel i forbindelse med skolemiljø saker. Det samme gjelder retten barn har til å bli hørt.

Forsvarlighetskravet

Øyer kommune støtter ikke innføring av et generelt forsvarlighetskrav i opplæringsloven. Øyer kommune anser at dette er ivaretatt gjennom saksbehandlingsregler og rettigheter i loven. En innføring av et slik krav vil påvirke internkontroll med krav om nye rutiner og behov for dokumentasjon. Dette er ressurskrevende, og vil vri ressurser bort fra elevrettet arbeid.

Oppfølgingsplikt ved fravær og oppgaver utenfor skoletiden

Øyer kommune støtter oppfølgingsplikten ved fravær, og at plikten gjelder uansett omfang av fravær. Det er viktig at fravær blir tatt tak i tidlig for å hindre utenforskap og frafall.

Vi er usikre på betydningen og nødvendigheten av å presisere at skolen kan pålegge elevene oppgaver utenom om skoletiden. Lekser er et tema som det er mye diskusjon rundt og slik sett kan en presisering i loven bidra positivt. Samtidig så må det være opp til det profesjonelle skjønnnet å avgjøre om og hvilke oppgaver det er hensiktsmessig at elevene jobber med utenom skoletiden. En presisering må ikke forstås som at skolen må gi lekser. Videre er Øyer kommune opptatt av at det tas hensyn til barns behov for hvile og fritid, når elever pålegges oppgaver utenom om skoletiden.

Personalet i skolen (lærernorm, vikarordning m.m.)

Øyer kommune vedtok i sin høringsuttalelse til NOU 2019:23 å støtte en videreføring av bestemmelsen om lærernorm. Bestemmelsen om forsvarlig vikarordning mener vi er unødvendig. Det er kommunens ansvar å sørge for riktig og nødvendig kompetanse. Et lovkrav vil ikke medføre en endring. Det som begrenser kommunene her, er tilgang på kompetent arbeidskraft.

Vi støtter videre forslaget om unntak fra kompetansekravene i §§ 17-2 og 17-3 for individuelt tilpasset opplæring (§ 11-9). Muligheten for unntak er nødvendig for å kunne møte enkeltelever med ansatte med rett kompetanse. Det vil i enkelte tilfeller være helt avgjørende å nytte andre yrkesgrupper enn lærere for å ivareta behovet til eleven.

Øyer kommune støtter bestemmelsen om at kommunen skal tilrettelegge for at nyansatte rektorer kan ta studiepoenggivende utdanning i pedagogisk ledelse. Vi mener det er nødvendig (dersom rektor ikke har slik utdanning fra før) for å lede utviklingsarbeid ved skolen.

Pedagogisk-psykologisk rådgivningstjeneste

Vi mener det er bra PP-tjenestens rolle i det forebyggende arbeidet og i arbeidet med tidlig innsats tydeliggjøres i lovteksten, men at det er viktig at rollen som sakkyndig instans også ivaretas. Formuleringen «hjelp til» mener vi er lite dekkende for PP-tjenestens bidrag når det kommer til kompetanse- og organisasjonsutvikling. I barnehagelovgivningen er formuleringen «bistå» brukt om tilsvarende oppgave.

Tilpasset eller universell opplæring

Øyer kommune mener universell opplæring er mer presist og dekkende enn tilpasset opplæring. En ny opplæringslov gir uansett en ny mulighet til å jobbe inn nye forståelse av begreper som er i tråd med lovgivers intensjoner. Vi mener videre det er uheldig at bestemmelsen er flyttet fra formålsskapitlet og gjort til en pliktbestemmelse. Dette vil trolig øke dokumentasjonsbyrden.

Intensiv opplæring mer presist begrep enn tidlig innsats. Tidlig innsats kan defineres og forstås på mange måter, men uansett rommer det trolig mer enn intensiv opplæring på et avgrensa område og i en periode i barns liv. Øyer kommune støtter at denne bestemmelsen gjelder 1.-4.trinn.

Individuell tilrettelegging av opplæringen

Øyer kommune støtter individuelt tilrettelagt opplæring som ny betegnelse, og at personlig assistanse og fysisk tilrettelegging skilles ut som separate rettigheter. Samtidig ser vi noen utfordringer med da det kan være vanskelig å skille hva som er individuell tilrettelegging av opplæringen og hva som er personlig assistanse som skal sørge for at eleven kan delta i opplæringen og få tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Skille på hva som er personlig assistanse som følge av opplæringsloven og hva som er assistanse etter helse- og omsorgslovgivningen er også utfordrende. Presiseringer i merknader til loven vil være nødvendig.

Skolemiljø og fysisk inngripen

Statsforvalteren bør ha hjemmel til å fatte vedtak om at skolen skal sette inn tiltak, men ikke fatte vedtak om hvilke tiltak. Det er kan være klokt å rette blikket mot det som det kan gjøres noe med – slik at eleven får det bedre. Varsle byttes ut med melde for å ikke forvirre, blir da likt som i barnehagelovgivningen. Det anser vi også for å være riktig. Skolemiljøet skal fremme inkludering i tillegg til helse, trivsel og læring. Vi mener det er bra at det inkludering som prinsipp og verdi understrekes.

Øyer kommune støtter ikke en videreføring av at statsforvalteren i håndhevingsordningen skal fatte vedtak om hva skolene skal gjøre. Det er kommunen som har best kjennskap til forholdene og kan finne de tiltakene som treffer. Denne endringen gir også mulighet for å involvere ansatte i skolen på en bedre måte når det gjelder å komme fram til gode løsninger. Opprettingsvedtak fra statsforvalteren har gjerne en tidsfrist, mens arbeid med skolemiljø saker ikke kan datofestes. Det er viktig med nærhet til fellesskapet eleven skal inngå i når tiltak utformes og iverksettes.

Når det kommer til fysisk inngripen så er det et område vi opplever som vanskelig å lovregulere. Det er vanskelig å vite hvilke inngripener ansatt har plikt og rett til å utøve som en del av oppdrager- og omsorgsansvaret og hva som krever en særskilt lovhjemmel. En eventuell lovregulering må ses i sammenheng med bestemmelsene knyttet til skolemiljø, og utformes med tanke på at den skal gjelde elever fra 5 til 19 år.

Politiattest

Øyer kommune støtter at personkrets og straffeområde blir utvidet.

Klageadgang og klageinstans

Vi støtter modell 2 der statsforvalteren er klageinstans for alle vedtak etter opplæringsloven som gjelder opplæring. Begrunnelsen er at kommunene ikke har tilstrekkelig juridisk kompetanse eller ressurser. Juridisk kompetanse og ressurser vil være nødvendig for at modell 1 kan realiseres. Manglende kapasitet og kompetanse vil kunne føre til forsinkelser i saksbehandlingen.

Oppfølging når et vedtak ikke gjennomføres

Høringsnotatet skisserer tre modeller og Øyer kommune støtter modellen som er omtalt som klageordning. Dette er en kjent ordning som er praktisert.

Behandla i tjenesteutvalget 09.11.21 og 30.11.21, og i kommunestyret 09.12.21